SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVIII. No. 209. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, NOVEMBER 1, 1991. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 1-го ЛИСТОПАДА 1991 Ч. 209. РІК XCVIII.

„Вже не придавить камінь часу стихійних мрій, що виросли з землі...”

ПОСТАНОВИЛИ ЗАКРИТИ ЧАЕС

Київ (ПБ УНС, Раїса Руденко). — Тут у вівторок, 29-го жовтня, на сесії Верховної Ради України народні депутати обговорили причини пожежі на Чорнобильській Атомній Електростанції. Усі промовці визнали, що дальша експлуатація ЧАЕС загрожує населенню України і висловилися за негайне припинення її діяльности. Однак, як з'ясувалося, швидко здійснити це неможливо, а лише поступово.

Депутати ухвалили постанову про припинення експлуатації ЧАЕС і повне її закриття у 1993 році. Кабінетові Міністрів України парлямент доручив протягом двох тижнів виробити і представити концепцію програми паливно-енергетичного забезпечення України. Ухвалено також звернення Верховної Ради України до ООН з приводу надання допомоги Україні для вирішення чорнобильської проблеми.

В середу, 30-го жовтня, на сесії Верховної Ради України виступив народний депутат Володимир Шовкошитний і розповів, що 25-го жовтня в Харкові жорстоко побито представника союзу „Чорнобиль” Володимира Ходика. Вечором його перестрінули невідомі, побили і викрали 10,500 підписів на підтримку претендента на президента України Володимира Яворівського.

На вечірньому засіданні сесії ВР України 29-го жовтня зачитав звіт Юрій Гайсинський, голова тимчасової комісії Верховної Ради України з перевірки діяльности урядових осіб, органів влади у дні державного перевороту 19-21-го серпня 1991 року. Виступив також і генеральний прокурор України Віктор Шишкін. Він сказав, що слідство провадиться щодо п'яти осіб.

Кабінет Міністрів України погодився на проведення в Одесі першого всеукраїнського міжнаціонального конгресу з проблем відродження культур різних народів, які населюють Україну. Провести такий конгрес запропонували комісія Верховної Ради України з питань державного суверенітету, міжреспубліканських і міжнаціональних відносин; Комітет у справах національностей Кабінету Міністрів України; Рада Націй НРУ. Всеукраїнський міжнаціональний конгрес відбудеться в Одесі 16-17-го листопада 1991 року.

В середу, 30-го жовтня, на сесії Верховної Ради депутати розглядали проєкт закону про пенсійне забезпечення громадян України, у якому є 104 статті. В першій половині дня розглянуто лише 40 статтей, але не всі вони були схвалені. Чимало статтей передали комісіям на допрацювання..

Прем'єр-міністрові України Вітольдові Фокінові депутати поставили запит з приводу ком'юніке, яке він підписав у Москві з представниками Великої сімки. Депутати вимагають, щоб Фокін розповів про це на сесії Верховної Ради України.

Богдан Ігор Антонич

Заповіт Листопаду

Не закопати до могили
цього, що творче та живе,
ні Чорний Янгол — лопотом зловісних крил
струни душі не перерве.

Вже сльози й арфи непотрібні
ні плач за днями, що розбилися об скелю.
Не вішайте на стелю
прикрас жалоби чорносрібних.

Вже не придавить камінь часу
стихійних мрій, що виросли з землі,
хоча б гірку отрути чашу
подали руки злі.

Ще зацвітуть лани просторії,
Забудемо, що пережили.
Ще вирівняє Бог могили
колесами історії.

Не загнуздати вже живла,
не вижере пісок очей.
Бо є найвища Влада Влад,
що присуд ізрече.

Не випалить сердець посуха
та не запаморочить сном юрби.
Не закопати у гроби
живого духа!

НАДІЇ НА ЗАМИРЕННЯ МІЖ ІЗРАЇЛЕМ І АРАБАМИ ЗБІЛЬШУЮТЬСЯ

Мадрид, Еспанія. — Президент З'єднаних Стейтів Америки Джордж Буш, державний секретар Джеймс Бейкер, президент СССР Міхаїл Ґорбачов і лідери провідних та індустріяльних держав членів „великої сімки”, висловили оптимістичну думку, що перший раз від багатьох років збільшуються вигляди на замирення між Ізраїлем і його арабськими сусідами.

Висновок був зроблений на підставі перебігу конференції в Мадриді, учасники якої розглядають, перший раз в діловій і дружній атмосфері, проблеми на Близькому Сході і поважно шукають розв'язки також палестинської проблеми, яка була і є основною перешкодою підписання мирового доровору арабів з Ізраїлем і причиною численних військоивх і терористичних конфліктів, які у свою чергу тільки поглиблюють існуючу кризу.

Звітодавці підкреслюють, що в Мадриді перший раз представники Ізраїля і араб ських країн розмовляють по діловому за одним круглим столом, шукаючи шляхів полагодження спору за землі у смузі Ґази, на західньому березі ріки Йордан і Ґоляндських височинах, які, як кажуть одні і другі, є „їхніми землями”. Одні й другі покликаються на історичні джерела. Голова ізраїльської делеґації прем'єр-міністер уряду Їцак Шамір заявив, що очолювана ним і міністром закордонних справ делеґація представить свій плян замирення в четвер, 31-го жовтня, але плян був вже раніше переданий американській і совєтській делеґаціям, зокрема президентам Дж. Бушові і М. Ґорбачову для ознайомлення.

Правда за конференційним столом панує дещо ворожа, дещо заштивна атмосфера, кажуть американські скпостерігачі, але під час перерв деякі ізраїльські делеґати вимінюються поздоровленнями між ними і представниками палестинців, єгиптян, йорданців, ливанців та інших. Такий „жест” ще недавно взагалі не був можливий, заявив кореспондентам пресовий секретар Білого Дому Марлин Фицвотер. Це, очевидно, витворює бажану дружню атмосферу у якій легше полагоджувати всякі формальні справи за конференційним столом.

Вже саме те, що З'єднаним Стейтам Америки, після тяжких місяців переговорів і поїздок державного секретаря Дж. Бейкера на Близький Схід, вдалося звести до купи ворожі сторони, які досі розв'язували усі питання при допомозі зброї та воєнних дій взагалі, є великим успіхом у міжнародній політиці, в першу чергу президента Дж. Буша, який у пізнішій фазі, зокрема під час і після війни на Близькому Сході проти Іраку, втягнув в цю гру також совєтського президента М. Ґорбачова, підбиваючи йому політичну ціну за кордоном, бо вдома він вже не має жодної влади і жодного престижу.

Дж. Бейкер заявив, що дорога до справжнього замирення буде трудна і тяжка і він та усі учасники конференції свідомі цього, але перший корисний крок вже зроблено, тобто зведено до купи ворогуючі сторони, які почали до себе говорити дипломатичною мовою, замість зброєю.

Хто платитиме за коштовну конференцію в Мадриді не відомо. Правдоподібно Вашінґтон, бо Москва „бідна” і не має змоги покрити витрат за своїх „манекенів”. А кошти будуть дуже високі. Учасників конференції охороняють 12,000 вояків національної ґвардії не кажучи нічого про власні охоронні служби. Але Дж. Буш грає ролю „невтральної” особи, яка, мовляв, не приїхала до Мадриду, щоб наказувати, бо „мир на Близькому Сході не прийде зі зовні”, але фактично все виглядає навпаки — без його присутности і настирливости учасники роз'їхалися б додому вже першого дня, — кажуть політичні спостерігачі.

УКРАЇНА ТА УЗБЕКІСТАН ПІДПИСАЛИ ДОГОВІР

Київ (ПБ УНС, Раїса Руденко). — У понеділок, 28-го жовтня, делеґація України на чолі з головою Верховної Ради Леонідом Кравчуком відвідала столицю Узбекістану Ташкент з метою підписання договору про основи міждержавних відносин України та Республіки Узбекістан.

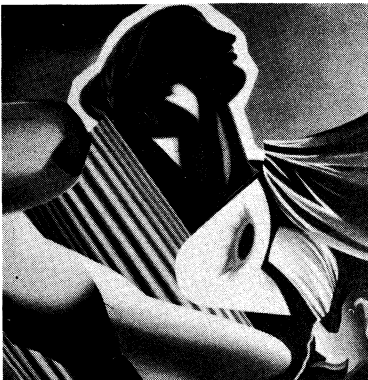
На запитання журналістів чи вважає Л. Кравчук горизонтальні зв'язки між республіками важливішими, ніж загальносоюзний договір, голова Верховної Ради України відповів: „Я гадаю, що загальносоюзний договір — процедура тимчасового характеру, а от що стосується угод політичних і економічних між республіками, це справа на тривалу і тривалу перспективу. За моїм переконанням, центр, як такий, уже себе вичерпав”.

На думку Л. Кравчука Україна не повинна орієнтуватися на центральні структури для вирішення проблем республік, а має проявляти ініціятиву сама. Л. Кравчук і президент Узбекістану І. Карімов 28-го жовтня провели переговори і підписали договір, у якому сказано, що обидві країни ґарантують своїм громадянам, незалежно від їх національности, віровизнання чи інших відмінностей, рівні права і свободи. Сприятимуть збереженню і розвиткові етнічної, культурної, мовної, релігійної самобутности національних меншин, які проживають на їх територіях. Домовилися укласти міжурядову угоду для сприяння кримським татарам повернення з Узбекістану на батьківщину — до Криму.

Згідно з договором Україна й Узбекістан розвиватимуть взаємовигідне співробітництво в різних галузях і неухильно дотримуватимуться взаємних зобов'язань. Договір укладено на 10 років і незабаром має бути ратифікований. Обмін ратифікаційними грамотами відбудеться у Києві. Слід сподіватися, що Україна отримає з Узбексітану бавовну і тоді зможуть відновити свою працю текстильні фабрики України, які тепер зупинені.

Україна також зобов'язалася представляти інтереси Узбекістану в Організації Об'єднаних Націй. Вечором 28-го жовтня делеґація України повернулася до Києва.

Відбудеться виставка І. Сочинської

Нова картина І. Сочинської п. н. „Венера”.

Ню Йорк. — Тут у приміщеннях Українського Інституту Америки відбудеться чергова виставка картин молодої художниці Ілони Сочинської, яка вже не один раз цікавила публіку своїми картинами.

Тим разом виставка буде тривати від неділі, 10-го листопада, до неділі, 17-го листопада, буде відкрита від 12-ої полудня до 6-ої по полудні. Святочне відкриття виставки заплановане на п'ятницю, 8-го листопада, між 6-ою і 9-ою год. вечора. В понеділки УІА закритий для відвідуючих.

На нову виставку виготовлено чепурні запрошення з кольоровою репродукцією картини І. Сочинської п. н. „Калейдоскоп”. Виставку організує відповідальна за мистецькі імпрези в УІА Дарія Гойдиш.

Р. Романов став прем'єром Саскачевану

Саскачеван, Часк. — У понеділок, 21-го жовтня, у провінції Канади Саскачевані відбулися вибори до провінційного парляменту.

Великою більшістю голосів здобув перемогу українець Рой Романов з Нової демократичної партії і став прем'єром провінції.

Тепер у провінційному парляменті ново-демократам належить 53 місця із 66; консерватистам — 12, і лібералам — 1.

Проф. В. Василенко виступить в Чикаґо

Чикаґо. — Член делеґації України на цьогорічну Генеральну асамблею ООН в Ню Йорку, проф. Володимир Василенко, приїжджає сюди та виступить у відділі політичних наук та у Правничій школі університету Лойола в днях 7-го і 8-го листопада ц.р.

В департаменті політичних наук проф. Василенко буде доповідати в четвер 7-го листопада на тему „Европейська безпека і незалежність держав колишнього СССР” о год. 11:30 рано (на горішньому кемпусі, 6525 N. Sheridan Rd., Cudahy Hall, авдиторія 207) та в Правничій школі (1 East Pearson St., авдиторія 240), о год. 6-ій вечора на тему: „Правові проблеми незалежної України”. Обидва виступи відкриті для загальної публіки.

В п'ятницю, 8-го листопада Товариство Сприяння Рухові за Незалежність та Філія Українського Католицького Університету спонзорують доповідь проф. Василенка в Культурному Осередку , 2247 W. Chicago Ave. о год. 7-ій вечора на тему: „Проблеми і перспективи зовнішньої політики України”.

Доповідач є професором права в Київському Державному Університеті та членом Наукової Ради міністерства закордонних справ України. Весною цього року він був делеґатом України на міжнародній конференції в справах людських прав у Женеві, на якій виступив з критикою совєтських позицій. Цей виступ В. Василенка був широко коментований у міжнародній пресі, як такий, в якому Україна вперше зайняла окреме від СССР становище.

В ОДЕСІ ВИМАГАЮТЬ РЕЗИҐНАЦІЇ ПАРТОКРАТА

Одеса. — Тут у середу, 16-го жовтня, Рада одеської організації Руху ухвалила заяву, де міститься критика керівництва Чорноморського Морського Пароплавства, на чолі якого досі перебуває депутат Верховної Ради України Віктор Пилипенко.

Як зазначають автори заяви: „ЧМП перебуває на межі банкрутства. Керівництво пароплавства не виконує постанову уряду України про націоналізацію всіх транспортових засобів на території України. Голова ЧМП В. Пилипенко, без згоди уряду України, передав до складу Совєтської комерційної фльоти 26 крупнотонажних пароплавів”.

Одеська організація Руху висловила вимогу резиґнації В. Пилипенка і відкликання його з ВР України за

(Закінчення на стор. 4)

БАЛЬ АНСАМБЛЮ „ВОЛОШКИ”

Філядельфія. — Тут у суботу, 16-го листопада, в Українському Освітньо-Культурному Центрі відбудеться ювілейний баль з нагоди 20-ліття існування українського танцювального ансамблю „Волошки”. Гратиме Тріо Олеся Кузишина. Початок балю о 9-ій год. вечора. Ансамбль „Волошки” виступить о год. 10-ій вечора. Вступ, який включатиме добірний буфет, виноситиме 20 дол. для дорослих, для студентів — 18 дол. Столики [illegible] Марти Амаро (215) [illegible] 1216.

Арґентина пробуджується

Джерзі Сіті, Н. Дж. (О. К.). — У час безнастанних відвідин України, яка притягає усіх своїх „блудних дітей” з діяспори, мандрують туди також українці поселені в Арґентині, хоча їхнє число з роками невідрадних економічних та політичних умовин помітно зменшилося.

Ось недавно відвідав нас голова Української Центральної Репрезентації Арґентини проф. Микола Василик, який був саме в поворотній дорозі з України до Буенос Айресу, щоб поділитися своїми враженнями із відвідин України, а притому з впливу, який відродження України має на поселенців українського роду в Арґентині.

Про Україну і Арґентину розповідає в редакції „Свободи” д-р М. Василик

М. Василик відвідав Україну на запрошення Інституту Менаджменту при українському університеті у Львові, бо ж він сам професор маркетінґу та економіки в Буенос Айресі. Мав він нагоду давати лекції у Львові та відвідати також Київ і зложити у Верховній Раді привіт від арґентинських українців. Він розповідає нам про ряд цікавих зустрічей, що їх мав в Україні, наприклад, із Василем Шпіцером, головою Міської Ради Львова, з Іриною Калинець, що відповідає за шкільництво у Львівській Області, з поетом Павлом Мовчаном та іншими активістами. Він повертається з найкращими враженнями до Арґентини, де від двох років прийшло до великого пробудження між досі зовсім асимільованими українцями, що їх батьки вже не навчили української мови. Тепер вони всі хочуть вивчати мову та історію України.

Почалося від того, що ці люди приходили на філію УКУ, що діє в Буенос Айресі, щоб їм перечитати листи від їхніх рідних з України. Так дійшло до того, що в УКУ тепер вже три курси навчання української мови, а перед двома роками випущено підручник навчання української мови для еспаномовних українців та історію України еспанською мовою, яку саме написав проф. М. Василик, що навчає також в УКУ.

В останньому році, як розповідає наш гість, було в Арґентині п'ять молодих людей з України, які там студіювали теологію.

Все це великий духовий застрик для українського поселення в Арґентині, а особливо для цієї частини, що постійно плекала українську мову, українське шкільництво та громадське життя.

Зовсім подібні враження і у д-ра Яреми Тауридзького, який вже не вперше побував в Україні, останньо на зустрічі українських адвокатів із діяспори і України, та інформує нас телефонічно про це, як українці в Арґентині шукають тепер своєї ідентичности, масово вписуються на курси української мови не лише в УКУ, але також в Товаристві „Просвіта”, якого він секретарем, і у Товаристві „Відродження”. Він також розповідає про ряд плянів, які він заключив, перебуваючи тепер в Україні.

Найважливіший із них це, що Т-во „Просвіта” дало згоду прийняти на місяць

(Закінчення на стор. 4)

У СВІТІ

СЕРБІЯ ЗАЯВИЛА ПРО відмову від подальшої участи в мирній конференції щодо Юґославії, яка проходила під еґідою Европейської спільноти (ЕС). Беоґрад дав до зрозуміння, що не візьме до уваги погрози ЕС стосовно економічного embарґо. Керівники ЕС запевнили, що мирна конференція продовжиться без участи Сербії.

НАСТУПНОГО ТИЖНЯ в словацькому парляменті відбудеться голосування, у [illegible] може оголосити себе незалежною від [illegible] празької влади. Цим кроком словацький уряд принаймні зміцнить своє становище на переговорах з Прагою про поширення прав Словаччини в межах державного союзу.

ЯПОНСЬКА ЕКОНОМІЧНА газета „Ніхон Кейдзай” повідомляє, що ряд совєтських підприємств протизаконно і у великих маштабах втаюють за кордоном валютний прибуток від експорту, підриваючи тим самим тяжкі зусилля країни, спрямовані на виплату зовнішнього боргу. За оцінкою міжнародних фінансових кіл, тепер за кордоном переховується декілька більйонів долярів — приблизно десята частка від суми, яку СССР зобов'язаний щороку віддавати своїм кредиторам.

В ІЗРАЇЛЬСЬКОМУ ПАРЛЯМЕНТІ обговорювалося питання про державні субсидії для створення нових робочих місць на окупованих територіях. Згідно з проєктом державного бюджету на 1992 рік, міністерство промисловости країни повинно використати четверту частку всіх своїх інвестицій (69 міл. дол.) на розвиток ринку робочої сили і на поширення зайнятости жидівського населення на окупованих землях.

ЗА ПОВІДОМЛЕННЯМИ індійських газет, в останній місяць у східньому індійському стейті Ассам від холери вмерло майже [illegible] осіб. Боротьба з епідемією ускладнюється страйком державних медичних працівників.

ЗАСТУПНИКИ ГОЛОВИ Верховної Ради РСФСР Боріс Ісаєв і Свєтлана Ґорячева зголосили у вівторок, 29-го жовтня, свою резиґнацію. Ісаєв і Ґорячева входили в так звану „Групу шести”, яка весною цього року різко критикувала Боріса Єльцина і домагалася його резиґнації з посади голови Верховної Ради Росії.

[illegible] у вищій палаті — в Раді республік.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

1-ше листопада 1918 — 1-ше грудня 1991

Коли за традицією приходиться відзначити державний переворот у Львові й на території цілої Східньої Галичини з проголошенням Західньоукраїнської Народної Республіки, то можна зарискувати здогад, що у цьому році українські люди в Україні і на поселеннях куди менше цікавляться тим, що сталося 73 роки тому, як тим, що станеться за один місяць. Треба знати і шанувати своє минуле. Культ рідної традиції притаманний усім культурним народам світу. Але воно ні трохи не послаблює істини, що кожна окрема людина, родина, суспільство, народ живе нинішнім, а не вчорашнім днем і дивиться на завтрішній день. „Абв" політичної мудрости є те, що політику робиться на базі дійсної дійсности нинішнього дня з проєкцією на завтрашній і пізніші дні.

А втім першолистопадовий Акт з-перед 73-ох років таки тісно пов'язаний з датами 22-го січня 1918 року і 1-го грудня 1991 року. 73 роки тому у Києві, на тамошньому Софійському майдані проголошено, що „од нині Українська Народна Республіка стає самостійною ні від кого незалежною вільною суверенною державою українського народу". Створення Західньоукраїнської Народної Республіки заманіфестовано у Львові 1-го листопада 1918 року вивішенням на львівській ратуші синьо-жовтого прапора. 24-го серпня 1991 року Верховна Рада України проголосила незалежність України, заявивши: „...Віднині на території України мають чинність виключно конституція і закони України". Але цей останній акт має бути затверджений всенародним голосуванням 1-го грудня 1991 року. Верховна Рада України рішила таке, щоб ніхто не піддавав під сумнів волі народу, щоб ніхто не міг закинути, що Верховна Рада узурпувала собі право вирішувати кардинальну проблему правнодержавного стану без попереднього запиту народу.

Леонід Кравчук, голова Верховної ради України, у промові на бенкеті в його честь у Ню Йорку в готелі Валдорф Асторія висловив глибоке переконання, що цей першогрудневий референдум цього року буде успішний. Так повинно би бути. Надоїла людям партократія, надоїв колоніяльний стан, надоїло диктаторське панування центру. У Верховній Раді України росіяни, жиди і поляки голосують разом з українцями тому, що всіх однаково експлуатує Москва, — Чорнобиль вдарив по всіх, з податків від України створено упривілейовану клясу „совєтських буржуїв", здвигнено непотрібно величезну збройну силу, підпорядковану центрові і висилано щорічну грошову допомогу комуністичним Кубі і Афганістанові.

Але намул неволі осів грубою верствою на умах і серцях поярмленого люду. Ми звикли хвалитися, що в Галичині національно-державна свідомість багато вища і краща, як на сході України. Трохи так, а трохи ні. Бо по нинішній день сидять обрані українськими автохтонами комуністи у сільських і повітових Радах, — по нинішній день надходять з Галичини листи, що їхні автори, українські патріоти, подають свою зворотну адресу російською мовою. Все ще — бояться, чи просто „привикли". Тому при всьому нашому оптимізмові і при всьому довір'ї до народної мудрости не можна на 100 відсотків поділяти оптимізм Леоніда Кравчука. Міхаїл Ґорбачов і вірний йому гурт неділимців використовують пресу та радіовисильні й телевізійну станцію для застрашування і відмовлювання від активної участи у референдумі або неґативному голосуванні. Очевидно — пофальшування виборів чи референдуму не вб'є народу. Юрби аґітаторів вислано в Україну баламутити народ. Говорив галицький селянин: „Пережили ми панщину — переживемо і конституцію". Акти 22-го січня 1918 і 1-го листопада 1918 були короткотривалі, проминули, але воскресли. Поклоняючися тим давнім минулим актам, черпаймо з них віру й наснагу на майбутність — без уваги на те, чи акуратно вже 1-го грудня цього року буде перемога. Україна є у стані війни за свою державну незалежність. Можна програвати битви, — найголовніше, щоб остаточно перемога [illegible] за Україною. Ніхто у цьому не повинен [illegible]

Василь Маркусь

МИ І РЕФЕРЕНДУМ

До всенародного голосування (референдуму) в Україні, що мав би підтвердити проголошений Верховною Радою України Акт про державну незалежність, не лишилося й місяць часу. Це буде одна з найвидатніших дат новітньої історії нашої Батьківщини. Увесь народ України покликаний вільно і демократично проголосувати, чи він бажає сам вершити свою долю, чи хоче мати на своїй землі власну „правду і волю", або ж жити як досі під опікою „старшого брата".

Наші брати і сестри в Україні до цього важливого іспиту історії готуються. З того, що ми знаємо і що до нас доходить з України в ці дні, можна ствердити, що наші провідні люди в Україні відчувають, як ніколи досі, свідомість великої відповідальности за теперішнє і майбутні покоління нашого народу. Іде всебічна підготова до того, щоб ідея незалежної України перемогла 1-го грудня. У Києві створилася Громадська Рада „Референдум", яка у співпраці і при керівній ролі Народного Руху запланувала і провадить велику кампанію мобілізації й усвідомлення всього населення України, як і чому голосувати у референдумі. Час до голосування короткий, та й наші людські і матеріяльні сили на Україні обмежені. Україна в цьому потребує допомоги.

Хто, як не українська діяспора, повинні сьогодні дати таку допомогу! Координаційний Комітет Допомоги Україні в Америці звернувся із закликом до нашої громади подати таку швидку допомогу Громадській Раді „Референдум". Рада розробила докладний плян дії, заанґажувала до неї тисячі людей, покликала територіяльні групи, які будуть працювати різними засобами зокрема в критичних областях України. Хоч Комуністична партія формально не існує, проте є люди, котрі мають ще ресурси, зв'язки й інституції, через які можуть вести свою пропаґанду, часто завуальовану, проти незалежности.

Проти цих чорних сил треба діяти. Якщо б хтось із діяспори міг бути в цей час в Україні, як син і дочка тієї землі, така особа мусіла б не стояти осторонь цієї демократичної боротьби. Боротьби словом, думкою за голоси! Таких, мабуть, буде мало, хіба одиниці, що в листопаді будуть в Україні і живим словом та прикладом зможуть вплинути в бажаному напрямі на вислід референдуму. Дехто навіть спромігся на відважний і коштовний крок. З Канади виїхали дві групи молодих людей, щоб допомогти своїм землякам провести кампанію за успіх у референдумі. Це заслуга торонтонського Комітету Товариств Прихильників Руху.

З Америки не вибралася така „похідна група". Нам відомо, що там перебувають з ЗСА одиниці, котрі щось роблять. Але, що робимо і зробимо ми решта, які болієм за долю України? Немає сумніву, що основну працю мають зробити люди на Україні. Вони самі це знають і на це готові.

Ми вже сказали, що самі не можемо піти для цієї праці на цей місяць. Але й не сміємо залишитися лиш спостерігачами й зацікавленими коментаторами того, що там діється і який буде вислід 1-го грудня. Ми можемо й мусимо також від себе внести свій вклад в це голосування.

Абсолютно може кожний і кожна з нас внести свій даток на добрий вислід референдуму, до чого закликає нас ККДУ. Якщо ми створилися для допомоги Україні, то саме тепер Україна найбільше потребує цієї допомоги. Відносно невелику суму екзекутива комітету запропонувала складовим організаціям внести на цю ціль. Українську громаду стати на більше. Є багато наших людей, що не є жертводавцями і членами існуючих товариств прихильників Руху. Вони повинні звертатися до централі чи до близьких територіяльних організацій, котрі своїм порядком перешлють зібрану суму по призначенню.

Тут бажав би я поінформувати читачів про одну ініціятиву в Чикаґо. Відомо що тут діє одне з найсильніших Товариств Сприяння Рухові, котре вже досі виявилося жертвенним на різні потреби України. Суму, яку екзекутива ККДУ призначила для Чикаґо, вже переслано. Але з власної ініціятиви активісти постановили ще зібрати певну суму серед української громади для заплачення коштів окремо заанґажованих працівників, щоб вони на Україні працювали на користь незалежности замість жертводавців, які не можуть бути в ці дні в Україні самі і щось зробити від себе. Ініціятори назвали цей плян „спонзорством" працівників референдумової кампанії. Визначено приблизну суму — даток на особу і їх збирається. Знаходяться громадяни, що спонзорують і п'ять, і десять працівників, а є такі, що тільки одного або півпрацівника.

На цю ініціятиву українська громада Чикаґо й околиці відгукнулася спонтанно. Жертвують і ті, що й досі давали на Рух чи на інші цілі в Україні, але жертвують і такі, що вперше дуже щиро їх серце сокрушилося і вони постановили дати на цю ціль. До бюра Товариства сприяння Рухові приходять незаможні люди, пенсіонери і дають часто вдовину лепту. Одна літня жінка приносить свій дар на одного працівника й заявляє: „На то, щоби ми не були більше наймитами!"

Українське Чикаґо постановило собі, щоб мати на Україні в ці тижні і дні хоч 100 людей, що будуть працювати на користь референдуму. За неціних два тижні акції вже зібрано суму, що покриває кошти 300 молодих людей, що в Україні будуть пробуджувати свідомість серед народу і нести слово правди, переконуючи наших земляків, який має бути їх правильний вибір в цю вирішальну хвилину. Зібрано на цю ціль понад

(Закінчення на стор. 3)

Степан Куропась

Господарка в 1918 році

Уже 1-го листопада 1918 року було видно, що Україна програє війну, бо саме гасло „Україна для українців", зрив мостів у Перемишлі над Сяном не врятує Західньої України. Українські збройні сили здали блискучий іспит, здобули Перемишль, перебрали уряди, але що далі? Той що перебирає владу мусить володарювати, господарити, мусить годувати не лише армію, але й цивільне населення, платити урядовцям, яких було мало.

Клич „Україна для українців" був не лише в Перемишлі, але по всій Галичині здійснений, та що далі? Як учасник здобуття Перемишля 2-го листопада знаю, що ми чекали на поворот наших вояків з фронтів Італії і Албанії, а час ішов. Чутки, що Велика Україна вишле сотні козаків потішали нас, а журили поляків, які боялися козаків, ануж вони приїдуть.

І так поворотці з фронтів прибули запізно, багато з них хоч прийшли вернулися додому, бо адміністрація не була наладнана, ми привикли, що нами хтось адміністрував (цісар?). Хліба було досить, але треба було пекарень; великий паровий млин на львівському тракті перестав діяти, бо не довезли пшениці. Харчі з маґазинів фортеці розікрали, бо їм треба було охороняти, а не було кому.

Хто мав владу в Перемишлі, і як гасло „Україна для українців" було здійснене. Панами були польське і жидівське населення. Жидівська міліція під зброєю патрулювала місто і чекала на прихід поляків. І ті прийшли, але не мостами, які не були зірвані, а човнами і понтонними мостами. Ніхто відходом з Перемишля не керував. Львів був оточений і поносив важкі втрати в людях що маршовими батальйонами приходили там з Коломиї і Стрия.

Вкінці таки настав порядок. Армію поділено на бриґади й вона витримувала наступи й панцерні потяги до Львова. Приходила весна, треба було подбати про засіви фільварків, бо дідичі повтікали, а адміністрація і економіка не дописали, бо не було вишколених адміністраторів і економістів. Армія не мала в'ючної сили, без якої жодна армія не може існувати.

Поміч з України не прийшла, навпаки відомий революціонер Микита Шаповал приїхав до Станиславова, де був уряд, проголосив, що уряд ЗУНР — буржуазний і треба його змінити. Уряд дав йому 24 години часу покинути Станиславів. Пишу тих кілька слів тому, що й тепер деякі організації пропаґують згубне становище. Україна — це спільне добро всіх її громадян!

Осип Труш

СТРІЛЕЦЬКОМУ РОДУ НЕМА ПЕРЕВОДУ

I.

У вересні ц.р. минуло 77 років від вимаршу першої сотні Українських Січових Стрільців до бою з російським військом. З перспективи цього часу маємо нагоду на підставі матеріялів, споминів учасників та історії визвольної боротьби 1917 — 1920 років можливість проаналізувати і дати оцінку цієї події, що дала початок відродження ідеї українських збройних сил. У цій площині ми хочемо відмітити, що це була небуденна подія, яка породила новий етап нашої визвольної боротьби, в якій січові стрільці відіграли колосальну ролю і заслужили собі на безсмертну подяку від своєї нації за свої заслуги і жертви для свого народу. Безперечно, що найважливішою заслугою Леґіону УСС є започаткування нової доби в нашій історії, яка стала початком лявіни, що безперестанку продовжується по сьогоднішній день, а який оформлено в перших ідеологічно-програмових статтях написаних ще при народинах січово-стрілецької організації перед Першою світовою війною, з початком 1913 року, в першому стрілецькому органі „Відгук" у Львові. Наведемо одну тезу із згаданого журналу „тільки з сильним і дужим числяться. Бо хоч би ти мав право і по твоїй стороні була правда, однак як не підтримаєш свої домагання силою, то вони здадуться нінащо". Так отже УССтрілецтво перше в нашій новітній історії проголосило і здійснило мазепинську ідею, що збройна сила нації є найкращим арґументом в її боротьбі за волю.

Нелегко приходилося проголошувати ці тези серед більшости тодішнього політичного проводу, який вважав повище ідейне спрямування молоді фантастичними мріями, а зокрема спроби організації стрілецьких товариств називали „забавою молоді у військо". Був це результат процесу наших ворогів уцивільнення, яке нам накидали окупанти, що не допускали до вироблення військової еліти, бо її — як і взагалі нашу еліту — денаціоналізував і відбирав собі, залишаючи нас в амфорній масі. У висліді цієї політики окупантів а особливо в Галичині, ми не мали з вибухом війни кваліфікованих старшин. Вийнятком хіба був проф. Михайло Галущинський і кількох резервових старшин австрійської армії. Очевидно, що це була вина таки нашої провідної верстви, яка ставилася до цього байдуже. Цю занедбану ділянку військової непідготованости січові стрільці переборoли і стали не тільки носіями відновленої ідеї українського лицарства, але дали в короткому часі поважну кількість кваліфікованих старшин, підстаршин і вояків, що стали зародком УГА і відродження наших збройних сил у визвольній боротьбі, почавши від 1914 року. Леґіон Українських Січових Стрільців безупинно продовжує свої ідеї зі зброєю в руках в рядах формацій УНР, Київських Січових Стрільців, а після програної визвольної боротьби УВО і ОУН, а далі передаючи відновлені традиції славних княжих дружинників, наших гетьманів Хмельницького і Мазепи, своїм наслідникам Карпатській Січі, І УД ІНА і УПА.

Та на програній визвольній боротьбі не закінчилася роля січових стрільців. Вони у нестерпно важких умовах, у яких опинився український народ в Західній Україні, Буковині, Закарпатті і Східній Україні пішли в народ і очолили боротьбу за економічне поліпшення українського села й міста, боротьбу за своє рідне українське шкільництво, оборону своєї Церкви, видавничу діяльність, національну гідність і гаряче бажання бути повноправним і рівновартним членом вільних народів світу.

У цій площині ми бачимо вклад колишніх січових стрільців у всіх ділянках національного життя. Обмежений об'єм статті не дає нам змоги вичислити їх поіменно, які були на ключевих позиціях громадської діяльности. Подамо тільки числа поодиноких ділянок суспільно-громадської ділянки. І ось наприклад, у видавничій ділянці маємо понад 10, в розбудові кооперативного руху понад 14, священичий стан понад 28, лікарів понад 13, адвокатів, які брали участь у громадському житті понад 24, було багато більше, але ці цифри які подаємо повище беруть під увагу тих, що займали провідні становища. Не згадували ми тут про ділянки музики і мистецтва у якому січові стрільці мали визначних осіб. Саме цей короткий довідник свідчить про те, яку велику ролю відіграли січові стрільці для свого народу між Першою і Другою світовими війнами.

Закінчення буде.

Микола Матіїв-Мельник

В Листопадові роковини

Ідуть роки, летять літа
І думка в безберіжжя лине-
І пряжа срібно-золота
Снується, пнеться щохвилини.

Ідуть роки з-за гір, з-за рік,
Мережать зорями надії,
І дудонить життєвий тік
Під скрегіт бур і сніговії.

І йде борня за ясний день,
Гарчить, мов шторм у надрях моря,
І йдуть полки, серед пісень,
На прю з демоном зла і горя.

І йдуть полки, і в полі гук,
Вже вся земля горить, мов рана.
І щось нове встає із мук,
І кличе Сонцеві: „Осанна!"

І дзвонить зброя золота
І серце кров гарячу ронить,
І Юр святий на воротах
В сурму на перемогу дзвонить!...

Львів, 1938.

У ВІВТОРОК, 29-ГО ЖОВТНЯ, до Москви з офіційною візитою прибув заступник міністра оборони ЗСА Доналд Етвуд. Він очолює групу американських діячів і промисловців, які мають намір на місці вивчити весь комплекс економічних, технічних і соціяльних проблем, пов'язаних з конверсією воєнного виробництва в СССР, а також розпочати співробітництво в цій ділянці. Очікується, що американську делеґацію наступного тижня прийме президент Міхаїл Ґорбачов.

Олена Федак-Шепарович

ІЗ ЛИСТОПАДОВИХ ФРАҐМЕНТІВ

Перехід мужа на „тамту сторону"

Вночі з 3-го на 4-го листопада не тільки я, але й мій муж опинилися несподівано поза бойовою лінією, тобто по „польській стороні" боїв за Львів. Не йшло вже про мене, але про те, щоб мужа передістати на „нашу" сторону, щоб він міг далі виконувати свої обов'язки українського старшини.

У нашій кам'яниці мешкав на партері жид (прізвища не пригадую), що працював у жидівському шпиталі. Від нього ми довідалися, що цей шпиталь (мабуть, при вул. Бема або Янівській) є так положений, що частина будинків є по польській, а частина по українській стороні бойової лінії. Звичайно ні одна ні друга воююча сторона не входили до будинків, але входи були обставлені військовими стійками. По наполегливих проханнях тата і моїх він погодився перепровадити мужа на „тамту сторону", але щойно в часі другого „перемир'я" дня 18-го листопада. Вчасним ранком коли він ішов до роботи в лікарні ми з мужом пішли одинцем за ним. Муж розуміється без однострою, а я несла невелику валізку. Наш жид запровадив нас якимсь бічним входом до шпиталю, взяв мужа і валізку, немов супроводжав якогось паціента, а мені казав чекати в коридорі. За якої півгодини вернувся і повідомив мене, що муж вже між своїми. Ще того самого вечора мені передали тайним шляхом записку, мабуть від Д. Палієва, що муж негайно виїхав до Станиславова, викликав його військовий Секретаріят як фахівця — техніка.

Довший час я не мала ані безпосередньої ані посередньої вістки, щойно в другій половині січня, як д-р Охримович вернувся зі Станиславова сказав він мені, що муж на Східній Україні при штабі отамана Петлюри як „Начальник зв'язку".

Першу безпосередню вістку я одержала щойно як наша армія перейшла Збруч: муж залишив у своєї мами в Станиславові листа, писаного перед відступом Української Галицької Армії.

Візита у ген. Сікорського

З кінцем грудня 1918 року або на початку січня 1919 року д-р Ганкевич вистарав нам „авдієнцію" у команданта польської армії генерала Сікорського для двох пань з Горожанського Комітету. Рішено, що має піти О. Косевич і я, та, що ми маємо старатися про дозвіл на відвідини членів Горожанського Комітету наших ранених у львівських лікарнях. Д-р Ганкевич дозволив нам не „бавитися в престижні проблеми" і говорити по-польськи, а ми обі постановили, що на цю авідієнцію треба дуже елеґантно одягнутися, тому що у поляків це завжди робить добре враження. (Цієї тактики я підтримувалась з успіхом в пізніших роках за Польщі, коли мала до діла з польською владою).

Польська військова команда була тоді в будинку побіч Краківського готелю і після короткої перевірки стійки при вході нас запровадили на другий поверх. Коли ми відчинили двері — побачили ось яку картину: у доволі великій залі довгий, прикритий зеленим сукном стіл, за яким стояв посередині Сікорський, а з його обох боків по трьох старшин і всі мали спрямовані до нас револьвери. Боялися якогось атентату, очікували „гайдамачок" — революціонерок, чи що? Я зараз за порогом з усміхом здивовано-іронічно сказала: „Сім револьверів на дві жінки?" (а в добавок ті дві жінки були молоді, гарні й елеґантні). Мої слова — а може краще наша поява вмить змінили атмосферу: револьвери сховалися, трьох старшин відійшло, десь знайшлися для нас крісла і просили нас сідати. Пригадую собі такий обмін слів. Сікорський: „Ви багато жадаєте. Коли наш Леґіон був інтернований в Мармарош Шіґет, то Австрійці не дозволяли на відвідини наших жінок". На це я; „Покажіть нам, що поляки є більші джентелмени як австрійці".

Вислід цієї авдієнції був позитивний — ми дістали шість перепусток, а дальші обіцяв після підписання умови з цивільною владою.

Поїздка делеґаток

Коли після українсько-польської умови з 1-го лютого 1919 року рішилася справа виїзду трьох українських делеґаток Червоного Хреста до таборів у Західній Галичині, а згодом на територію Західньої Української Республіки — я попросила д-ра Ганкевича, щоб моєї особи взагалі на брав під увагу. Мотивувала рішення фактом, що по „тамтій стороні" є мій муж, що ми молоде подружжя та що я не можу ручати чи вернуся до Львова, так як це було передбачене в умові й пляні поїздки. (Багато літ пізніше сказав мені д-р Ганкевич, що моє ставлення справи йому заімпонувало, а навіть зворушило).

Так отже поїхали три пані куди від мене старші і без ніяких родинних „обтяжень". Призняюся, однак, що коли польське авто Червоного Хреста з білим прапором виїхало з нашими відпоручницями в напрямі на схід — і я дивилася за ними то мені зробилося жаль і може навіть закрутилися сльози, бо пригадую собі, що Цьопа Волянська, що була зі мною під французьким готелем (місце виїзду) стиснула мені руку і сказала, що розуміє мої почування.

І яка іронія долі! Ні одна з делеґаток не вернулася до Львова, всі три залишилися в Станиславові. Чому? Безперечно життя в столиці ЗУНР було куди краще, свобідніше й цікавіше як у в зминому, темному й голодному Львові під поляками — але їхня поведінка викликала не тільки обурення і злість д-ра Ганкевича, але й доволі складну ситуацію з польськими контраґентами Червоного Хреста. А я немов в нагороду дістала куди вищий пост як їхній, яким я ціле життя горджуся (тим більше, що мала тоді тільки 24 роки) — мене іменували відпоручницею уряду ЗУНР до переговорів з поляками в справах Червоного Хреста і до контролі умови.

Альянтські „місії"

Поза поважною, широкою міжальянтською місією генерала Бертелемі з пропозицією історичної потім „лінії Бертелемі — приїздили в часі облоги Львова деякі інші альянтські місії, що мали невідомі, інколи підозрілі завдання (в користь поляків), мабуть тільки аґенти західньоевропейських держав.

Вони запрошували на розмови представників уряду ЗУНР д-рів Ганкевича і Охримовича, а що розговірна мова була французька — наші панове мусіли мати перекладача. Був ним здебільшого о. Сембратович, а два або три рази я мала це завдання супроводжувати наших делеґатів.

(Закінчення на стор. 3)

СЕНАТОР-ДЕМОКРАТ ЕДВАРД Кеннеді вирішив оправдатися перед виборцями Массачусетсу, бо зрозумів, що це необхідно для його дальшої політичної кар'єри. Опитування, проведене Інститутом Ґеллупа після переслухань у юридичній комісії Сенату при обговоренні кандидатури Кларенса Томаса у члени Верховного Суду, показало, що з 14 сенаторів, членів комісії, Кеннеді користується найменшою любов'ю виборців. 54 відс. виборців оцінили його діяльність як „незадовільну" і лише 22 відс. поставили йому позитивну оцінку. Кеннеді виступив перед виборцями у п'ятницю увечорі, 25-го жовтня. Приводом для цього був 25-літній ювілей Інституту політичних наук при Гарвардському університеті.

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу ВУНСАКЕТ, Р. Ай.

повідомляє, що

ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ ОКРУГИ

— відбудуться —

в суботу, 9-го листопада 1991 р. о год. 1-ій по пол.
в залі

St. Michael's Ukrainian Orthodox Church
Parish Hall
74 Harris Avenue, Woonsocket, R.I.

В нарадах зобов'язані взяти участь члени Управи Окружного Комітету, відділові урядовці та делеґати 32-ої Конвенції наступних Відділів:

73, 93, 122, 177, 206, 241

Гостей, членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття
2. Перегляд організаційної праці Округи у 1991 р.
3. Слово головного касира УНСоюзу ОЛЕКСАНДРА Ю. БЛАГІТКИ
4. Обговорення загальних союзових справ
5. Схвалення пляну організаційної праці на останні місяці біжучого року
6. Внески, запити
7. Закриття нарад

В нарадах візьмуть участь:

Олександер Ю. Благітка, головний касир УНС
Олександер Худолій, головний радний УНС

ЗА УПРАВУ ОКРУГИ:

Леон Гардінк, голова
Олена Тренклер, секр. укр. мови
Теодор Клован, секр. анг. мови
Дженет Бардел, касир

Українське Лікарське Товариство Північної Америки, Товариство Українських Інженерів та Об'єднання Українських Ветеринарних Лікарів

запрошує все громадянство на

ТРАДИЦІЙНИЙ БАЛЬ
ІЗ ПРЕЗЕНТАЦІЄЮ
ДЕБЮТАНТОК

який відбудеться

25-го січня 1992 року
в Гілтон і Таверз Готелі, Чикаґо, Ілл.

Прихід із забави присвячений на шпиталь ім. Митрополита Андрея Шептицького у Львові.

По дальші інформації прошу телефонувати на число 1-(312)-27-UMANA

Наукове Товариство ім. Шевченка в Ню Йорку

подає до відома українській громаді
про організацію серії

ДОСЛІДНИХ ДОПОВІДЕЙ

на тему:

„МИХАЙЛО ГРУШЕВСЬКИЙ — ІСТОРИК УКРАЇНИ, ДЕРЖАВНИЙ МУЖ І ДОВГОЛІТНІЙ ГОЛОВА НТШ У ЛЬВОВІ"

з нагоди 125-річчя його народин

Доповіді будуть виголошені:

Субота, 9-го листопада 1991 р.
МИРОСЛАВ ЛАБУНЬКА (Університет Ля Саль), **„Погляди Михайла Грушевського на церкву і релігію в історії України".**

Субота, 23-го листопада
ЛАРИСА ОНИШКЕВИЧ (Прінстонський Дослідний Центр), **„Прадавні українські актори-співці (скоморохи) в оцінці Михайла Грушевського".**

Субота, 30-го листопада
ВОЛОДИМИР СТОЙКО (Мангеттен Коледж), **„Михайло Грушевський як державний діяч".**

Субота, 7-го грудня
ВАДИМ НАЗАРЕНКО (Інститут Історії, Дніпропетровськ), **„Впливи історичних концепцій Михайла Грушевського і Володимира Антоновича в українській історіографії".**

Субота, 14-го грудня
РОМАН ШПОРЛЮК (Гарвардський Університет), **„Михайло Грушевський — історик і будівничий нації".**

Всі доповіді відбудуться

в будинку НТШ при 63 Четверта авеню в Ню Йорку
Початок о год. 5-ій веч.

Управа НТШ

ЛИСТОПАДОВЕ ЗВЕРНЕННЯ

Управи Суспільної Служби Комбатантів в ЗСА

До національно свідомого жертвенного та Патріотичного громадянства в ЗСА

На основі постанов діючих в ЗСА крайових комбатанських організацій вже від десятиліть Суспільна Служба Комбатантів (ССК) кожного року проголошує листопад місяцем українських воєнних інвалідів і в цьому місяці українські комбатантські організації та декотрі наші установи переводять, згідно з традицією нашого рідного краю, збірку датків на Національний Листопадовий Дар українським воєнним інвалідам.

Зі зібраних на тих збірках датків Управа Суспільної Служби Комбатантів висилає кожного року дотації на допомогу нашим залишеним в Европі інвалідам, якими там опікується Союз Українських Воєнних Інвалідів та субсидіює виплату допомог, які в разі потреби виплатили комбатантам комбатантські організації зі своїх фондів, як рівнож дає допомогу родинам померлих комбатантів, якщо вони допомоги потребують.

Суспільна Служба Комбатантів є комбатантською допомогово-харитативною установою і діє в допомоговій системі ЗУАДК та координує свою допомогову працю з комбатантськими організаціями. Кожного року зі своєї допомогової діяльности ССК виготовляє звіт, який предкладає до вгляду Дирекції ЗУДАК і управам крайових комбатантських організацій. Діловодство ССК провіряє публічно-правний авдитор ЗУДАК і контрольні комісії крайових комбатантських організацій.

Цього року референдум в Україні має вирішити справу державної самостійности України. Як вже тепер знаємо з репортажів преси, в Україні започатковано багато плянів відбудови комбатантських традицій і навіть започатковано організацію Української Національної Ґвардії. Реалізація тих плянів буде вимагати фінансової допомоги від поселеної у вільному світі еміґрації, бо ограблений „визволителями" нарід живе в нужді і покривати коштів запроєктованих плянів не зможе. Також і комбатанти в Україні тих плянів фінансувати не зможуть, бо багато з них ще навіть дозволу на мешкання родини не мають і дістати там такий дозвол без хабара дуже тяжко.

В тих обставинах ССК уважає за доцільне подати до загального відома громадянству коротке фінансове звідомлення з господарки допомоговим фондом комбатантів в ЗСА за 11 літ, бо в цьому періоді ССК допомоговим фондом комбатантів господарила. Аналіза господарки допомоговим фондом цього періоду може допомогти зорієнтуватися, на яку допомогу від Суспільної Служби Комбатантів комбатанти в Україні можуть розраховувати, а громадянство, яке складало датки на листопадовий дар інвалідам може переконатися, що ССК всі одержані на допомоговий фонд датки на допомогу і ССК покрила зі свого резервового фонду бракуючу на виплату допомог суму 25,303.90 дол.

Це вказує, що ССК може комбатантам та інвалідам в Україні допомогти, якщо наше громадянство щедро свої листопадові датки збільшить, а наша преса інтенсивно листопадову збірку розголосить частими закликами в пресі.

За період часу від 1979 року до кінця 1990 року Управа ССК видала:

На допомоги інвалідам і потребуючим допомогти комбатантам вдовам та родинам: 239,944.99.

На дотації на виплату допомог Союзові Українських Воєнних Інвалідів вислано: 155,000.00.

Крайовим Комбатантським Організаціям на допомоги видано: 21,000.00.

До ЗУАДК на допомоговий фонд вислано: 5,446.57.

Разом виплачено на допомоги: 42,1391.56.

На покриття виплачених в цьому періоді допомог Суспільна Служба Комбатантів одержала з листопадових збірок слідуючі суми:

Від Братства кол. Вояків 1-шої Української Дивізії УНА: 157,041.95.

Від Об'єднання кол. Вояків 2-ої Дивізії УНА: 3,149.00.

Від Об'єднання колишніх Вояків Українців в Америці: 50,228.52.

Від Об'єднання колишніх Вояків УПА: 16,896.73.

Від Товариства колишніх Вояків УПА: 15,377.10.

Канцелярія Суспільної Служби Комбатантів на вислані на адреси жертводавців листи зібрала: 148,572.55.

Організація молоді Пласт прислала зі збірок: 4,821.81.

Разом в поданому в звіті періоді отримала ССК суму: 396,087.66.

Всю зібрану в збірках суму на допомоги видано.

На основі поданого тут звідомлення можна мати сумнів чи членство наших комбатантських організацій дасть тепер раду встоятись на допомогових позиціях. З уваги на події в Україні, що тут комбатантські організації діють об'єднано і успішно та вже довший час координують свою допомогову діяльність, то можна сподіватися, що тутешня єдність комбатантських організацій може допомогти змобілізувати всі зусилля комбатантів і патріотичної громади і при допомозі преси листопадові збірки можуть для України зібрати допомогу і хоч частинно фінансувати видатки комбатантського відродження в краю. Тут доцільно подати до відома громадянства, що ССК вже має частинний успіх в нав'язуванні допомогових зв'язків з Україною. Тому Управа Суспільної Служби Комбатантів просить все наше громадянство цьогорічну листопадову збірку підтримати щедро більшими датками, бо це дасть можливість продовжувати започатковану допомогову акцію.

Особливо просимо наших дуже жертвенних меценатів, які своїми досить поважними сумами підтримали дуже багато важливих для народу проєктів в цьогорічній листопадовій збірці пригадали собі наших воєнних інвалідів та в присвяченім їм місяці обдарувати і їх.

Нехай для всіх нас цьогорічний листопад буде не лише місяцем українських воєнних інвалідів, для яких складаємо національний листопадовий дар, але також нехай буде місяцем дару любови для національного і державного відродження України.

Управа Суспільної Служби Комбатантів в ЗСА

Добровільні датки проситься висилати: Social Service of Ukrainian War Veterans, 1321 West Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141.

Ювілей 60-річчя священства о. крилошанина Я. Шуста

В суботу, 21-го вересня, в українській католицькій парафіяльній церкві Благовіщення Пресвятої Богородиці у Філядельфії при Мельрос Парк відбувся рідкісний і достойний ювілей 60-річчя священства отця крилошанина Ярослава Шуста.

Життя о. Ярослава почалося 30-го січня 1904 року в родині Михайла і Петронелі Прокопович-Шуст у Чорткові й перейшло мандрівкою крізь Тернопіль, Яворів, Станиславів, Бережани, Львів і далі. Батько о. Ярослава був залізничником. Виховав сина в точності, якою він світить прикладом для громади. Перебуваючи в дитинстві і молодості в різних околицях Галичини, докладно з нею познакомився.

Хлопчиною був Славко свідком змагань за незалежність України, під час яких стратив свого батька.

В гімназії був Ярослав активним членом Пласту. 1924 року склав іспит зрілости в Бережанах. В день закінчення середньої освіти відійшла у вічність його мати. Перший рік після закінчення гімназії Ярослав рішив піти на домашнього вчителя, хоч змалку думав стати священиком.

Спрямування до священицького покликання почалося зарання. Може ще тоді, коли стояв у церкві біля мами перед іконостасом у Яворові, семилітнім хлопчиною спостеріг преважливу книгу. Книга Святого Письма відкрилася й голос священика, що читав з неї, полонили увагу цілого його єства.

У 1926 році Ярослав Шуст вступив до Богословської Академії у Львові, за ректорату о. д-ра Йосифа Сліпого, пізнішого Патріярха.

Під час Богословських студій був лойником — мав нагляд над церковним світлом, а згодом церемонієром — управляв участю питомців у служінні побіч престолу.

Після закінчення Богословської Академії одружився з Олександрою Метельською з Ісаковець, центральна Україна. 1931 році Преосвященний Іван Бучко висвятив диякона Ярослава у священики, рання мрія дитини стала дійсністю.

Минули чотири роки теоретичних Богословських студій, і розпочались практичні душпастирські студії вріднім краю, що тривали вісім років. Митрополит Андрей Шептицький дав о. Шустові ряд призначень до парафій у Заболотцях, Василівцях, Білій, Сночу, а накінець в Дмитрові аж до 1937 року, коли одержав свою першу парафію у Середпільцях Радехівського повіту. Тут застала о. Шуста і його друбну родину Друга світова війна. Стаж молодого священика закінчився, а почалася душпастирська праця в роки страховищ великої війни.

За дозволом Митрополита Андрея виїхав о. Шуст на Холмщину, де обслуговував наших утікачів перед большевиками у Грубешові. Після повороту з Холмщини 1941 року дістав завідательство парафії у Вижнянах. Та довго там не був. Другий наїзд большевиків змусив о. Шуста з дружиною та двома синами, Ігорем і Нестором, еміґрувати через Словаччину до Німеччини. Душпастирював у таборах біженців у Айхштет і Ашаффенбурґ. Як душпастир Ашаффенбурґу о. Шуст особливо цікавився молоддю, тому заснував своє душпастирювання, вписуючись до восьмого куреня ім. Григора Орлика, в якому посьогодні є активним членом. З баженням захиститися перед переслідуванням і для унормування життя виїхав о. Шуст з родиною 1950 року до північної Америки й поселився у Філядельфії.

На доручення Преосвященного Константина Богачевського о. Шуст приїхав до Бріджпорту, щоб організувати парафію, залишаючи тимчасово родину у Філядельфії. Він застав тут жменьку пришелців, які шукали можливости забезпечення працею й приміщенням. Застав тут також вісім родин давніх еміґрантів. Усім однаково була потрібна духовна поміч і рідна Церква. Без знання мови й обставин при Божій помочі „з нічого зробив щось". О. Шуст стягнув з таборів у Німеччині і Австрії приблизно вісімдесят родин і самітніх. Закупив церковицю і парафіяльний дім, з часом і дім для школи. 1952 року приїхала з Філядельфії його родина.

(Закінчення на стор. 4)

Із листопадових...

(Закінчення зі стор. 2)

Пригадую собі тільки одну, дуже невдячну ролю перекладача французької мови. Була це місія італійська, буцімто політичного характеру, що як всі інші „урядувала" в краківському готелі. В часі розмови показалося, що вони зацікавлені тільки нафтовими теренами, Борислав та Дрогобич були їм відомі назви та вони завдавали такі питання фахово-економічні, що наші панове не могли на них відповісти.

Д-р Ганкевич доручив мені сказати тому „дурневі" (голові місії), що коли далі буде говорити про нафту, то він скидає черевик і кидає йому в голову. Італійці не розуміли слів, але бачили злісне обличчя д-ра Ганкевича — а я вживаючи цілої французької „політес" старалася вияснити їм схвильовання наших панів, що є політичними представниками уряду ЗУНР а не спеціялістами від нафти, тому вважають, що примушені покінчити розмову.

* * *

Цей епізод я пригадала собі з нагоди славного черевика Хрущова, а згодом пригадала його д-рові Ганкевичеві і ми добре забавилися, згадуючи цю подію.

Ми і референдум

(Закінчення зі стор. 2)

20,000 дол., а збірка далеко ще не закінчена. Люди відгукуються позитивно і щедро на заклик: „Якщо не сьогодні, то коли? Якщо не ми, то хто?!" Товариство Сприяння Рухові в Україні закликає вас активно включитися в кампанію за успішне переведення референдуму за незалежність України 1-го грудня 1991 року. Цей голос народу мусить почути цілий світ і він мусить бути сильний і недвозначний. Ми звертаємося до вас спонзорувати працівників кампанії перед референдумом в Україні. Кошти оплати одного працівника — 60 дол. Людей до праці там потрібно багато.

Україна сьогодні потребує вас! Ваші датки можна складати в „Самопомочі" на число спеціяльного конта для працівників референдуму в Україні 30451, або пересилати на адресу: Rukh, 2247 W. Chicago Ave., Chicago, Ill. 60622 (чеки виставляти на Rukh— referendum)".

Серед ентузіястів цієї справи тепер такий перефразований з стрілецької пісні вислів, що в Чикаґо „перша сотня вже готова виїжджати до Києва". Насправді, цей вислів треба уточнити, що перші сотні вже готові від'їжджати не до Києва, але з Києва і Львова на східню і південну Україну, щоб там від українців Чикаґо зробити щось доброго і корисного для України. Аби вона була вільною і незалежною, а українці не були далі наймитами, як це висказала так влучно скромна пенсіонерка з Гюрон Стріт.

А може ще й з інших осередків вибираються на Україну такі сотні?!

Субота, 8-го лютого 1992 р.
в
Hanover Marriott
Whippany, N.J.

Станиця Нюарку та Пластприят

подає до відома, що відбудеться

ПЛАСТОВИЙ БАЛЬ
З ПРЕЗЕНТАЦІЄЮ ДЕБЮТАНТОК

Юначки, котрі бажають дебютувати, прошу зголоситися до 15-го листопада 1991 р. до:

Марійки Величковської
тел.: (201) 822-8298

У ВІВТОРОК, 29-ГО ЖОВТНЯ, в південному Ливані відбулися збройні сутички між арабами й ізраїльтянами. У висліді двох нападів на ізраїльських вояків троє їх загинуло і 11 ранено. Нападниками були арабські фундаменталісти. Ця подія відразу набула широкого розголосу, оскільки сталася напередодні відкриття мирної конференції в питаннях Близького Сходу в Мадриді.

Організація Державного Відродження України (ОДВУ) і Теренове Керівництво ОУН в ЗСА

ділиться сумною і болючою вісткою із членами, прихильниками і українським громадянством, що 13-го жовтня 1991 р. в Ню Йорку на 78-му році життя відійшов у вічність

бл. п. інж.

Петро Трохимович Байбак

уродженець Харківщини, кол. в'язень совєтських тюрем і таборів, член Української Національної Ради в 1941-42 р. (Київ) і Всеукраїнської Національної ради, член Президії КУППО, голова 10-го Відділу ОДВУ в Ню Йорку, довголітній генеральний секретар ЦУ ОДВУ, визначний член ОУН, кол. голова Теренового Керівництва ОУН в ЗСА, публіцист, громадський і політичний діяч, великий український патріот.

ПАНАХИДА була відправлена 16-го жовтня 1991 р. в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню Йорку.

СЛУЖБА БОЖА — 17-го жовтня 1991 р. в українській православній церкві Всіх Святих в Ню Йорку, а відтак на українському православному цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Синам Вікторові і Михайлові висловлює глибоке співчуття

Ц У ОДВУ і
Тер. Кер. ОУН
в ЗСА

ПОДЯКА

З волі Всевишнього, дня 13-го травня 1991 р. відійшов від нас на 70-му році життя

наш найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО І ДІДУСЬ

бл. п.

ІВАН БОРИС

Цією дорогою складаємо сердечну подяку Всечеснішому о. кан. Я. Шустові за уділення св. Тайн Єлеопомазання. Сердечна подяка о. парохові Мельникові за відслуження Парастасу, Богослужби, Панахиди, похоронних відправ і за прощальне тепле слово. Дякуємо членам 1-ої УД УНА за участь з прапорами на Панахиді і похоронних відправах. Дякуємо друзям по зброї М. Біликові, В. Матієвичеві, В. Ходанові, Є. Шкільникові, З. Завадовичеві та В. Загасайлові за те що несли домовину.

Сердечно дякуємо за щирі слова працання другові по зброї мґр Б. Артимишинові, голові Братства І-ої Української Дивізії. Близький друг покійного Володимир Ходак за прощальне слово та що провів молитву на тризні та попрощав на вічний спочинок б. п. Івана Бориса. Над гробом, тепле слово виголосив Михайло Білик, щире спасибі.

Дякуємо Катрусі Парасевич, її мужеві та сестрі, за підготовку і переведення тризни в приміщенні св. Михаїла.

Сердечно дякуємо родині, внукам, приятелям і знайомим за чудові китиці квітів та за співчуття листовні, телефонічні та устні. Щире спасибі родині і приятелям за поміч нам у тяжких днях, за численну участь у похоронних відправах і проводах на кладовище.

Дякуємо похоронному заведенню Насевичів за взірцеве переведення похоронів.

Замість квітів на могилу бл. п. Івана Бориса датки зложили:

На Служби Божі: О. В. Гомик, Н. С. Гомик, К. Пацовські, І. Ратич, А. Яремко, М. Караба, М. і Т. Кужла, Т. Боднарські, А. Боднарські, В. Ходак, К. Пак, Я. Бобинський, хор церкви Благовіщення, С. і Є. Новаківські, В. Петрів, Д. Гомик, М. і Д. Ріба, М. і М. Романів, Жолобко, С. і О. Іськів, І. і В. Марущак, М. і Б. Чайківський, Й. і М. Лупан, А. Гаріс, В. Качай, Е. і С. Бобяк, П. Паласюк, Т. і Г. Коваль, Е. і Ю. Кундеревич, А. і О. Ґраус, д-р Д. і М. Ґраус.

На Фонд „Дітям Чорнобиля":
50 дол. — Світличка при УЗХ;
по 30 дол. — А. Борис, А. Заброцький, Б. і М. Демчишин, В. Пак;
по 25 дол. — Ю. і О. Головчак, В. і О. Гомик;
по 20 дол. — М. Швец, Р. і М. Плахта, Симків, Я. Бобинський, Б. і З. Кебуз, А. і М. Кушнір, Т. і Г. Коваль, А. Боднарський;
15 дол. — О. Вареля;
по 10 дол. — М. і Л. Бульба, В. Швед, Я. Лучанко, Стеблі;
5 дол. — В. Ходак.

На пресовий фонд „Вісті Комбатанта" зложили:

30 дол. — А. Борис;
по 20 дол. — Б. і Т. Артимишин, З. і Л. Завадович, П. і М. Кондрат, Я. Бобинський, В. Загасайло, В. Сімків, М. Бохна, І. Мазурок, В. Швед, В. Припін;
по 10 дол. — М. і Е. Білик, В. Матієвич, Т. Рак, О. Ґардецький, В. Данилюк, Я. Качай, В. Сорока, Р. Клос, Є. Шкільник, М. Кузьма, Г. Походжай, М. Бойчук, Я. Лучанко і О. Луцький.

На Український Гарвардський Проект:
по 50 дол. — Тарнавська, А. Борис;
30 дол. — М. Шумська;
20 дол. — А. Гринішак;
10 дол. — В. і С. Грушаник.

На українську церкву в Люрді:

по 40 дол. — М. і Т. Палмарчук, А. Борис;
по 20 дол. — З. Бре́здин, Р. і К. Федак;
10 дол. — М. Небесна.

На Український Освітньо-Культурний Центр:
400 дол. — зложила дружина Анна Борис.

Хай Всевишній Господь благословить вас всіх та винагородить вас кріпким здоров'ям на Многії Літа!

дружина — АННА
діти — ВІРА і ОРЕСТ із родинами

ШПИТАЛІ, ЛІКАРНІ з приватною практикою і медичні асоціяції в судовому порядку вимагають від керівництва стейтів більш повного покриття програм Медікейд. Задовільняючи ці позови, місцеві суди керуються рішенням Верховного Суду ЗСА, прийнятим в червні минулого року у справі асоціяції клінік стейту Вірджінія. Верховний Суд встановив, що стейт Вірджінія необґрунтовано зменшив субсидії лікарням на програми Медікейд, порушуючи тим самим закон про медичну допомогу. Вигравши справу, асоціяція клінік Вірджінії дістала можливість осягнути зі стейту 120 млн. дол. за чотири роки. Суди вказують, що стейти, скорочуючи оплату програм Медікейд, наносять шкоду бюджетам шпиталів і приватних лікарів.

В неділю, 6-го жовтня 1991 року, на українському цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку відбулося посвячення пам'ятника бандуристові і композиторові Григорієві Китастому, Панахиду довершив о. протопресвітер Артем Селепина, який також виголосив змістовне слово. На Панахиді була присутня дружина Галина з сином-бандуристом Андрієм і його двома діточками. Також з цілою родиною приїхав Петро Китастий. З Чикаґо був Іван Деркач, відомий меценат української культури, який пожертвував найбільше на цей пам'ятник. Тут слід згадати, що він також пожертвував понад 30 бандур для Бразилії.

Панахиду звеличав чисельний хор під дириґентурою відомого бандуриста Тараса Павловського. Між хористами був колишній соліст Капелі Володимир Тисовський і члени „Гомону Степів".

З Чикаґо приїхав також Олексій Коновал, який найбільше потрудився у збірці фондів на пам'ятник.

Хоч естафету першої групи київських бандуристів привіз на чужину віртуоз Василь Ємець, усю кобзарську працю перебрала Капеля ім. Т. Шевченка в Детройті на чолі зі своїм концертмайстром Григорієм Китастим. Вони всі разом промандрували через Волинь, концтабір Ост, табори ДП в Німеччині, більші міста ЗСА, Канади, Австралії. І скрізь, де тільки вони виступали, сіяли „євшан-зілля" в українських серцях, зміцнюючи віру в те, що правда переможе і ми дочекаємося свободи. І коли Петро Китастий після Панахиди заграв на бандурі свою знамениту „Чужино, чужино, не заступиш мені України" на слова Багряного", то це, мабуть, був найбільш зворушливий момент, і на очах багатьох присутніх появилися сльози.

Капеля під батутою Григорія Китастого здобула велику пошану і любов всієї України. Яка ж велика шкода, що він не дочекався, щоб вернутися з Капелею на Україну. Цей історичний і тріюмфальний момент повернення Капелі на Україну в червні ц. р. найбільше пережив її довголітній адміністратор Петро Гончаренко. Казали мені капеляне, що мов удруге народився. Тож і не диво, що коли йому довелося говорити на посвяченні, він робив це з тяжким серцем, з великою любов'ю згадуючи близького друга.

Посвячення пам'ятника на могилі Г. Китастого і грудка землі з України на могилу З. Штокалка

Біля пам'ятника на могилі Григорія Китастого виступає мґр Іван Буртик.

Петро Китастий виконує пісню „Чужино, чужино, не заступиш мені України".

Петро Гончаренко висипає на могилу Зіновія Штокала землю з України.

Слідуючим промовляв О. Шевченко — голова комітету збірки фондів. Він найперше подякував Оксані Любачевській, компанії, що поставила пам'ятник та привела до порядку могилу. Згадав, що проєкт пам'ятника виконав мистець Іван Яців з Канади, а тоді проілюстрував великі заслуги Григорія Китастого для кобзарства.

Після цього з довшим словом виступив мґр Іван Буртик, заступник голови крайової управи Об'єднання Колишніх вояків 2-ґої Дивізії УНА. Дивізійники прийшли в одностроях і з прапором на чолі з Володимиром Васьковим, який є мистецьким керівником Ансамблю бандуристів „Гайдамаки". Друг Буртик прочитав цікавий історичний спомин Григорія Китастого, написаний для Проводу 2-ої Дивізії з нагоди складання присяги дивізійників на вірність Україні у 1945 р. В той час Капеля в своєму повному складі була присутня на Богослуженні. Учасники мали нагоду довідатись деталі, яких досі ще не оприлюднено в пресі.

Накінець, з коротким словом виступив М. Чорний-Досінчук, який сказав, що Г, Китастий був не тільки пропаґатором українського інструменту, але найбільш працював з молоддю. Він любив молодь, а молодь любила і шанувала його. Навчав на кобзарських таборах, писав для них музику. Молоді бандуристи називали його кобзарським батьком. Він був кобзарським пан-отцем, вінчаючи багатьох з бандурою. Він не тільки вчив молодь грати на бандурі, але й прищеплював любов до бандури.

Він був хресним батьком „Гомону Степів". Одна із бандуристок „Гомону Степів" зробила багатий вінок і причепила картку, яку сама скомпанувала, такого змісту: „Ми, молоді бандуристи, Твої послідовники, ансамбль „Гомін Степів", що його Ти був хресним батьком, прощаємо Тебе у вічність і даруємо Тобі символічний український вінок, в якому вплетені українські квіти, а в середині городчик з українською землею; соломка — хрестик з полтавської пшениці, волошки — із могили нашого Кобзаря Тараса Шевченка з Канева, один камінчик — із Собору св. Софії у Києві, а другий — з Печерської Лаври, калиновий листок — із могили Івана Котляревського і лілея також з Твоєї рідної Полтави. Візьми цей вінок і нашу любов та занеси до самого Бога. А ми Тобі клянемося, що Твій посів будемо плекати і Ти будеш завжди жити в звуках бандур і наших пісень"! Ту картку почала читати одна бандуристка — розплакалась, тоді друга, Оля Ходоба, докінчила.

Після похоронних відправ всі присутні пішли недалеко на могилу Зіновія Штокалка, де Петро Гончаренко коло підніжжя посіяв землю з його рідного міста, яку передали йому друзі під час концерту Капелі в Україні.

Вже тут на чужині, відлетіли сірим шнурком славетні носії кобзарства: Зіновій Штокалко, Василь Ємець, Володимир Юркевич, Григорій Бажул, Володимир Божик і Леонід Гайдамака. Вічна їм пам'ять!

М. Чорний-Досінчук

В Одесі...

(Закінчення зі стор. 1)

злочинну підтримку Державного комітету надзвичайного стану і за діяльність спрямовану проти незалежности України. „Ми вважаємо, що це буде в інтересах колективу ЧМП і демократизації життя в Одесі, без чого **неможливий вихід з глибокої кризи, викликаної імперською політикою колишньої компартійної верхівки**".

Арґентина...

(Закінчення зі стор. 1)

грудень 30 дітей з Чорнобильської зони, які приїдуть до Арґентини на відпочинок з двома лікарями і опікуном. На запрошення того самого товариства в липні 1992 року мають приїхати зі Львова три учителі і троє дітей, на вимінній базі з дітьми і учителями з Арґентини.

Ще одним доказом відродження українських „арґентинців" це факт, що саме там виготовляється пам'ятник Т. Шевченкові, що має станути у Львові. З відливом у бронзі і частинами мають його до кінця року відслати до Львова. Головою будови цього пам'ятника є почесний голова Т-ва „Просвіта" д-р Василь Іваницький. Плянується також виміну книжками з приводу щорічної міжнародної вистави книжок в Буенос Айресі, в якій бере участь Товариство Високошкільників Арґентини під проводом д-ра Я. Тауридзького.

Як бачимо з інформації двох наших активістів з Арґентини, — там українська громада ожила та відроджується. І там, як всюди, відродження України дало сильний застрик для поселенців, що вже забули свої українські коріння.

Ювілей...

Закінчення зі стор. 3

Церква зі своєю громадою і священиком це тільки закільчене зерно. Потрібно активности для духового удосконалення з вірністю до української спадщини й відповідальністю за її майбутнє.

О. Ярослав зорганізував у святопокровській парафії Сестрицтво, хор, „Провидіння", Пласт, а з особливою повагою поставився до зорганізування школи. Не один парафіянин пригадує собі, як о. парох їздив автобусом до далеких осель парафіян, щоб научити дітей релігії, поки зорганізовано школу. Школа гарно розвивалася при співпраці жертвенних учительок. По останній час вийшло зі школи понад 162 випускників. Після двадцяти років мусілося відступити церкву й школу під будову стейтового шпиталю, і купити іншу церкву при вулицях Барну і Нобал, де є приміщення для школи, пластової домівки, на зібрання для інших товариств та для цілої української громади.

Особливою подією для о. Шуста було звільнення й приїзд на Захід його колишнього ректора й Ісповідника Віри Блаженнішого Патріярха Йосифа. Ідея Патріярхату стала мов винагородою за роки невтомних трудів і воднораз наснагою до нової праці. Зрозуміння цієї ідеї передав о. Шуст своїй парафії, бо сам від початку був її активним оборонцем. У лютому 1974 року Блаженніший Патріярх Йосиф іменував о. Ярослава почесним крилошанином.

На терені Бріджпорту мав о. Шуст гарні відносини зі священиками закарпатської церкви, як о. Мачковом, о. монс. Долинайом, теперішнім Митрополитом, а останньо з о. деканом Борсуком. Також умів з'єднати собі приятелів з православної церкви та її настоятелем о. Яковченком.

Поруч о. крил. Ярослава Шуста з не меншою віддaністю працювала його дружина пані Олександра. Її працьовитість і ввічлива вдача допомогли зібрати церковну громаду в одну парафіяльну родину.

У 1956 році після тридцятишестирічного душпастирства в оснований ним парафії в Бріджпорт, Конн. перейшов о. Шуст на пенсію й перенісся з дружиною до Філядельфії. Хоча не мав уже обов'язку займатися душпастирською працею, але на просьбу Високопресвященнішого Митрополита Кир Стефана Сулика обслуговує Парафію Ісуса Христа Чоловіколюбця (Найсолодшого Ісусового Серця) у Філядельфії, в якій немає священика. Він вдячний Господеві, що дає йому силу ще дальше сповняти свій душпастирський обов'язок на Божу славу і на духовну поміч вірних.

Кажуть, що щасливий той, хто знайшов свою працю та вдоволення в ній. О. крил. Ярослав Шуст у своєму покликанні як отець духовний і його шановна дружина, як вірна помічниця, щасливі в тому, що використали свої таланти на Божу славу для Української Церкви й народу. Коли пригадаємо слова великого Митрополита Андрея в його першому посланні, „що священик мусить в цілому зблизитися до народу і вже, як громадянин, а тим більше пастир підпомагати кожне культурне змагання, до якого люди забираються", то бачимо, що шістдесять років священства вповні пішли за дороговказом великих архиєреїв Помісної Української Католицької Церкви, Митрополита Андрея, Патріярха Йосифа.

Подячна ювілейна св. Літургія розпочалась 21-го вересня 1991 року в 11:30 год. в українській церкві Благовіщення у Філядельфії — Мельрос Парк. При престолі станув о. Ювілят з оо. монсініором Михайлом Федоровичем, головним заступником Преосвященнішого Митрополита Стефана Сулика, митр. д-р Іваном Біланичем, митр. Зеноном Злочовським, монс. Алленом Борсуком і деканом Яковом Мельником, який виголосив змістовну проповідь про священицьке покликання. Співав милозвучно хор із парафії св. Йосафата у Філядельфії під орудою Володимира Лупаня. В св. Літургії взяла участь родина ювілята, представники парафії Ісуса Христа Чоловіколюбця, св. Йосафата, приятелі і знайомі о. крилошанина. Після св. Літургії хор відспівав Многоліття Святішому отцеві, ієрархії, ювілятові, духовенству, родині, усім присутнім, українському народові.

В парафіяльній залі відбувся бенкет. О. Ярослав перевів молитву і поблагословив поживу. О. Протопресвітер Тома Бариляк виголосив промову про велику Божу ласку покликання Ювілята та його душпастирські заслуги і осягнення.

Відчитано привіти від Преосвященнішого Митрополита Стефана Сулика, Преосвященного Єпископа Василя Лостена, колишніх парафіян Покрова Пресвятої Богородиці з Бріджпорту.

Надія Ярослава Оранська, сестріниця пані добродійки, виголосила промову, в якій змалювала любов ювілята до родини, потомства і дітвори.

Майстром церемонії був син о. Шуста інж. Нестор Шуст. Правнучата о. ювілята Лариса Темницька, Наталя і Андрейка Филипович сказали прадідуньові короткі побажання і вручили китиці цвітів.

Ювілят о. крилощанин Ярослав Шуст подякував усім присутнім за участь.

Подячною молитвою, що її перевів о. митр. Іван Біланич, закрито бенкет.

Шістдесятиліття священства о. крил. Ярослава Шуста — це рідкісна нагода висловити вдячність Богові й вимолити нові покоління продовжити велике й важне діло.

О. Зенон Злочовський